

Lelkednek sem Art egy kis táplálék

Még Bächer Ivánról

Kedvencem halála óta két könyvét is elolvastam, nagyon tanulságos volt. Megállapítottam Ivánkáról, hogy nem is élhetett volna tovább. Betegségétől teljesen függetlenül, eltűnt Belőle az egészséges életkedv! Annyira feldühítette az emberi butaság, az igazságnak és evidenciának kikiáltott - szemrebbenés nélkül hangoztatott - aljas hazugságok áradata, hogy egyszerűen nem bírta tovább!

A többi című írásból idézet (Zsál c. kötet (39./40. oldal)

....

.Aminthogy nem érdekes már ez a kormányon lévő állampárt sem. A többi az érdekes. Aki megválasztotta őket, és aki – a dolgok mostani állása szerint – megválasztja őket újra majd.

A többi az érdekes. Mindig a többi.

Nem a kormánypárt már az érdekes. Hanem a többi. Az ellenzéki csoportosulások, amelyek megoszthatók és egymásnak ugraszthatók.

Nem a gazdasági miniszter az érdekes. Hanem a hárommillió nyugdíjpénztári tag, akinek ellopják a pénzét, és egy se mond rá annyit, hogy ejnye!

Nem érdekes a zavaros belsőépítész; a mögötte rendületlenül sorakozó akadémikusok, művészek az érdekesek.

Nem érdekesek az igazságügyi államtitkárok sem; a talárosok serege érdekes, a jogászok, akik tétlenül-szótlánul nézték, tűrték, hogy szétverjék alattuk a jogállamot. És, persze, jó néhányan forgatták a fejszét maguk is.

Nem érdekesek az oktatási államtitkárok sem; a tanárok az érdekesek, akik önként hajtják járomba fejüket.

.....

(Szerkesztőim kértek: ne írjak politikáról. Nekik is mondom: ennek semmi köze nincs a politikához.)

Tovább:

Faragó Vilmos című írásból idézet (Zsál c. Kötet 115. oldal)

.....

Egy sötétbe borult hideg hazug hazát hagyott itt.

Faragó Vilmos meghalt.

Jó neki.

Még tovább:

Az Uram szól, hogy olvassak el egy cikket a Népszabiban, 2014. 01. 11. szombat, Hétféve rovat, Révész Sándor: Csókolunk és sírunk című cikkben ezt találtam:

... rúek és nemesek. Fájdalma sok volt. Nem testi, hanem lelki. Egy csodálatos élet volt az övé: valaki, költő, aki szakadatlanul lelki kínokat szenvedett. Fájt neki ez a Magyarország, amelynek rossz gazdái, rossz vezetői vannak. Fájt neki ez a sivár pusztaság és ez a lárvilág, ahol a sógorság-komaság az egész vezető réteg főbetegsége. Fájt neki ez a faj, amelyben oly kevés lendületet talált a kulturális és társadalmi megújulásra. Fájt neki ez a halálraítélt faj, amely nem látja, hogy el kell pusztulnia, hacsak gyökeresen újra nem teremti lelkiségét. Ez fájt neki s nem a betegség. És a betegséget szinte tudatosan poharazta magába, hogy öngyilkos elszántsággal végezzen az élettel, amely oly örömtelen volt számára ebben a magyar síralom völgyében.” (Erről az 1930-as epizódról az Irodalmijelen.hu készített össze-

Hinnétek, hogy a cikk közel 100 éve íródott és Ady Endrére vonatkozik!

Hogy a költők ma is szakadatlanul lelki kínokat szenvednek?

Hogy Bächer Iván is szorgalmasan poharazta magába, a betegséget?

Teljesen más téma:

Itt jegyzem meg, hogy a legjobb idegen nyelvű filmnek az Oscar-díjra javasolt 9-es listán szerepelt Szász János: A nagy füzet című filmje, de sajnos nem jutott tovább. Hiába rossz a sajtónk. A Philoména pedig bejutott a legjobb 3 közé, pedig a Molnár Piroska jobb, mint a Judi Dench. De kár! Mekkora nagy szám lett volna, ha a mi Molnár Piroskánk kap egy Oscar-díjat! Komolyan, nagyon megérdemelte volna, életmű elismeréseként is!

(Bár abból a szempontból, meg jó, hogy nem nyertünk semmit, mert még az OV a saját sikerének könyvelte volna el és utazott volna átvenni a díjat az Andy Vajna kíséretében!)

2014. 01. 11. szombat Fügöny fel! Centrál Színház

MICHAEL FRAYN
FÜGÖNY FEL!

Pokorni Lia, Schmidt Zoltán, Bereczki Zoltán,
Székely János, Papp János, Boros Éva,
Ágoston Katalin, Sétláci Csaba,
Cserna Antal, Kovács Péter
Bemutató: 2013. október 18-19.
CENTRALSZINHAZ.HU

MICHAEL FRAYN
FÜGÖNY FEL!

színdarab: Hernán Kesztyű

A komédia egy színházban játszódik, ahol hat színész próbál. A darab ritmus, a színesek hajszálai, a részlet figyelemre, a háttérben dolgozik mindig. Premier és színi-élmény lesz, sőt van. A kettőnek meg kell fordulni, a jelenetek bekapcsolnak, a díszlet féltől, szándéka és komédiájára elő halál rájuk és a színesek színdarabot írták szerepük.

Mindenki mindent elkövet az élettérrel való megalkotás, csak egyetlen szabályt szegnek meg az, hogy a költészetre az élethez, és ez mindenki számára. Itt mindenki csak egy egészen kicsit önmagát, csak egy egészen kicsit helyezi az élethez a másik elő, és ezzel ezáltal válik a megállíthatatlan, abszurd és tragikus létezésük. Minden összemű.

SZEREPOSZTÁS

DORRY: MIA CLARKE	Pokorni Lia
LLOYD: RICHARD	Schmidt Zoltán
GARY: ROGER INGLETON	Bereczki Zoltán
BRENDA: VICKI	Ágoston Katalin
PIPER: RICHARD WOODHEAD	Sétláci Csaba
FRANKIE: PAUL BRANT STUN	Cserna Antal
BRUCE: FRANK BRANT	Boros Éva
THE GUEST	Kovács Péter
SILVANO: BERTOLD	Papp János

Dramaturg: Bartók György
Díszlettervező: Ragnor Lovász
Kísérőzene: Miklós Szendrői
Szőt: Balázs Máté
Csiszolás: Ádám Csabai
Bemutató: 2013. október 18-19.
BEMUTATÓ: POKORNI LIA
Bemutató: Centrál Színházban 2013. október 18-19.

A színház, ahol jártunk, kategóriát, műfajt akart váltani, valószínűleg, mert a Vidám Színpad nevet lecserélte Centrálra, ami nyilvánvalóan jelzi, hogy változtatni akart. Azt hiszem azonban a közönség „nem vette a lapot”, Ők változatlanul a Vidám Színpad nevű színházba vesznek jegyet.

Mindig állítottam és mondom most is, hogy a „vidám” műfaj a legnehezebb színházi műfaj. Nem elég, ha a jó darab, nem elég, ha jó a színész, nagyon-nagyon kell az a bizonyos „plusz”, ami a sziporkázó tehetséget teszi láthatóvá. Természetesen kell hozzá, befogadó képes, együttműködő közönség, aki jól reagál a színpadról érkező humorra, jó kedvű, nem nevet, hanem önfeledten kacag, és nagyon jól érzi magát a bőrében, ezáltal a színházi székében is! Tud valaki ilyen közönségről manapság? De, ha nem áll rendelkezésre ilyen közönség, akkor az a jó színház, aki át tudja formálni „menet közben” a közönséget, akkor mondhatjuk, hogy: „Sikerültem!” (Mondás a Ninette anyótól származik, aki csak töri a magyart, de ha jól végez el valamit, ezt a szót mondogatja.)

Bennem meg munkálódott a kis gonosz manó, hogy biztosan nem lesz jó ez az egész, miért kell mindig, mindenen változtatni, minek ez a névváltás, biztosan valami kutyaütők ezek a színészek, egyáltalán kik ezek stb.

És az első felvonásban be is igazolódik: nem tetszik semmi, Pokorni Lia feltűnően utánozza a Hernádi Jucust, csak ami a Jucusnak a sajátja, az itt gusztustalannak tűnik. A Bereczkiről megállapítottam, hogy tényleg egy kripli, pedig kíváncsi voltam rá, mert ugyebár a Madách Színházba nem járunk (a műfaja miatt) és a Bereczki csak ott látható. Cserna Antal túljátssza a hülyét, szóval ezen nem hogy kacagni nem lehet, de még mosolyogni se!

Szünet után megfordult a díszlet és vele együtt az előadás hangulata is. Mindazt, amit az első felvonásban „előlről” láthattunk, most hátulról, a néző számára láthatatlan, kulisszák mögötti oldalról látjuk. A színpadi színdarab főpróbáját láttuk az első felvonásban, a másodikban a bemutató előadást, de hátulról. Minden ugyan úgy történik, csak egy kicsit másképpen! Na, akkor most mód van a derülésre! Még én is nevetek, muszáj! (Jólesik!) Kiderül, hogy kis aljasságok történnek a háttérben, szerelmek, csalások, féltékenység, a másik színész féltése (iszákossága miatt), de

történjen bármi, a színház az első! Amikor a színpadi színészek kilépnek a színpadra, eltűnik a féltékenység, a gyanakvás, a méreg, a bánat. (Gondolom, hogy ez a valóságban is így van, amelyről az Uram kis történeteket mesélt a hazafelé való sétánk közben.) Rengeteg jól felépített „vicces” jelenet van beállítva a darabba. Kiderül, hogy a házvezetőnő domború idomait többen is imádják, hogy eltűnik valami, amit a telt hölgy mellei között (mily meglepő) kell megkeresni, de közben nem szabad lekésni a színpadi jelenést és így tovább.

A harmadik felvonás előtt, nyílt színen megfordítják a díszletet és visszaáll az első felvonásbeli rend. Újra megnézhetjük a darabot (az előbb hátulról látott, bemutató előadást), de most úgy, hogy már tudjuk, hogy mi történik közben a kulisszák mögött. Tudjuk, hogy miként rohangásznak a színészek fel és le a háttérben levő lépcsőkön, hogy hogyan öltöznek, át, milyen baj származik abból, ha egy kellék nincs a helyén stb. Persze az előbb megismert kis bosszantások miatt nem egészen úgy történnek a dolgok, ahogy kellene, de az is nagy színészi leleményről tesz tanúbizonyságot, hogy hogyan találja fel magát a színész a színpadon, ha nem érkezik időben a végszó vagy a másik színész.

Kiderül, hogy a Bereczki (ha nem is egy Hamlet), de fantasztikusan jól mozog (fejjel lefelé lezuhan a díszlet, emeleti lépcsőjéről, magával sodorva a lépcsőkörlát néhány távtartó rúdját, egyszerűen bravúros volt a jelenet), hogy a Pokorni Lia lassan elhagyja a „hernádis” nyafogást, hogy a Cserna Antalt időközben többször orrba vágta a háttérben, ettől olyan, amilyen. Hogy az igazi bemutató végül is teljes színmű- és idegösszeomlással végződik, arról már senki nem tehet, hiszen mindenki csak jót akart, csak az előadást akarta megmenteni, így azután három betörő is érkezik a színpadi villába! Függöny!

Végül is nem volt olyan rossz!

(Megváltozott a hangulatom előadás közben? Igen! Lehet, hogy jó színházat láttam?)

2014. 01. 14. kedd **Augusztus Oklahomában** Cinema City Aréna amerikai film (Bemutató előtti vetítés)

A filmben Meryl Streep egy Violet nevű rákos, gyógyszerfüggő nőt alakít, aki férjével (Sam Shepard) örökös marakodásban éli megkeseredett élete utolsó időszakát, míg a férfinak egy nap nyoma vész. Ez elég ok arra, hogy végre hazalátogassanak a házaspár felnőtt gyerekei, a házassági válsággal küzdő Barbara (Julia Roberts), a

kötelességtudó, gondterhelt Ivy (Julianne Nicholson) és a teljesen megbízhatatlan Karen (Juliette Lewis). Amikor pedig mindenki együtt van, akkor végre eljön a pillanat, hogy egymás torkának ugorjanak.

Fantasztikus színészi teljesítményeket felsorakoztató, egészen jó filmet láttunk, ami azonban nem lesz közönségsiker, mert feliratozva hozták forgalomba és azt nem szereti a közönség. Az angol beszédet, a veszekedési jeleneteknél nem lehet igazán jól érteni. (Info az Ilditől származik, Aki a kérdésekre azt válaszolta, hogy hol olvasta, hol meg hallgatta a dialógokat. És még megjegyezte, hogy a magyar felirat nem egyezik teljesen az elhangzottakkal.) Hát ezen nem csodálkozom, mert a válogatott trágárságokat és az artikulátlan rikácsolással torzított szöveget eléggé nehéz lenne, visszaadni.

Ami a női főszereplőket illeti: Oscar-díj gyanús, mondta az Ildi, bár, ami a rendezést illeti, hát bizony ott akadt egy-két érthetetlen jelenet.

Együttesen azt állapítottuk meg, hogy az eredeti színmű, Vígszínházban bemutatott változata, jobb, mint a film. Mindkettőt érdemes megnézni.

2014. 01.15. szerda Banks úr megmentése Cinema City Ildivel

Tom Hanks és Emma Thompson

A Londonban élő Travers kénytelen Los Angelesbe utazni, mert fogytán a pénze, ezért nem halogathatja tovább, hogy eladja a megfilmesítési jogokat Walt Disney-nek, aki húsz éve nyaggatja őt értük. Amikor nekiül átbeszélni az adaptációt a forgatókönyvíró Don DaGradivel (Bradley Whitford) és a dalszerző Sherman testvérekkel (Jason Schwartzman és B. J. Novak), egy ideig mindenbe beleköt, semmi sem tetszik neki, aztán egyszer csak beleszeret a *Let's Go Fly a Kite* című betétdalba, aztán legközelebb csak a rajzolt pingvineknél akad ki. Travers valóban húzódozott a filmváltozattól, valóban utálta, hogy az ő rideg Mary Poppinsából Julie Andrews cukros, dalolászós Mary Poppinsa lett, stb., de kellett neki a pénz, és tudta, hogy a *Mary Poppins*-film meglehetősen vagyonossá teszi majd, így végül engedett.

Emma Thompson Traverse köszönő viszonyban sincs az igazi Traversszel, de nem baj, annyira fergeteges az alakítása. Thompson halálpontosan eltalált modorban és tökéletes időzítéssel szórja a tüskés Travers megjegyzéseit, minden pillanatban öröm nézni, amikor csak a vásznon van. Teljesítményét még lenyűgözőbbé teszi, hogy egy ennyire elmért filmben brillírozik, tudomást sem véve arról, hogy körülötte recsegve-ropogva összeroppan a film szerkezete. Ő rendíthetetlenül zseniális.

A *Banks úr megmentése* pontosan ugyanazt teszi P. L. Traversszel, amit '64-ben Disney tett Mary Poppinsszal: az ellentmondásos figurát olyan vastag cukormázzal leöntve tálalja, hogy már szinte meg sem ismerjük, aki megbújik alatta. Az óriási különbség az, hogy a *Mary Poppins*-filmet olyan profik csinálták, akik félelmetesen értettek a szórakoztatáshoz, ezért az ő szirupos változatukat még bekajáltuk, a *Banks úr megmentése* viszont fennakadt a torkunkon. Emma Thompson miatt azonban nagyon érdemes megtekinteni a filmet. (Fórum Hungary)

2014. 01. 16 csütörtök Gaetano Donizetti: Don Pasquale Magyar Állami Operaház

Vígopera három felvonásban

- Zeneszerző **Gaetano Donizetti**
- Szövegíró **Gaetano Donizetti**
- Fordította **Fischer Sándor**
- Rendező [Nádasdy Kálmán](#)
- Színpadra állította **Palcsó Sándor**
- Díszlettervező [Fülöp Zoltán](#)
- A jelmezeket Márk Tivadar tervei nyomán rekonstruálta: [Velich Rita](#)
- Karigazgató [Szabó Sipos Máté](#)
- Karmester **Gerard Korsten**
- Don Pasquale [Kálmán Péter](#)
- Ernesto [Horváth István](#)
- Malatesta [Molnár Levente](#)
- Norina [Miklósa Erika](#)
- Carlotta [Mukk József](#)

Mindenki operája sorozat keretében a főpróbán tekintettük meg az előadást. Ez az opera általános iskolai tananyag, a zenét tanuló gyerekek körében, pláne. Ennek megfelelően, no meg a „Mindenki operája” sorozat kedvezményei, mivel azok a nagycsaládosokra is vonatkoznak, rengeteg gyerek volt a főpróbán. Nívós, kedves, vicces, vidámító előadást láttunk, kiváló énekesek közreműködésével. Az előadás, a több évtizedekkel ezelőtti műsor, rekonstruált változata, nagyon jó volt.

A Gördülő opera hagyományát felélesztve az Operaház ezt az előadást, leegyszerűsített díszletekkel, elviszi olyan vidéki színházakba, ahol csak prózai társulat van, hogy azoknak a városoknak, és környékének a közönsége is láthassa, akik nem jutnának el az Operaházba.

Nahát, csak nem régen is történt olyan, ami jó volt?

**2014. 01. 18. szombat Antony Jay – Jonathan Lynn: Igenis, miniszterelnök úr!
Átrium Film-Színház**

Ez az előadás az Alföldi Róbert-re van felépítve. Ha Ő nem játszana, a negyedét sem érné a darab, sem az előadás, de Ő játssza a kabinetfőnököt és elhisszük Neki, hogy ezt a tevékenységet bizony így kell végezni! Kár, hogy nekünk nincs egy ilyen kabinetfőnökünk! (Vagy van?)

Az angol szerzők a 80-as években népszerű TV sorozatukból 2010-ben írták ezt a darabot. Az előadás színlapján szerepel két ember neve, magyar szöveg: Faragó Zsuzsa & Ugrai István, ez a két ember – szerintem – átírta magyar változatra a művet. Vagy minden kabinet így működik, legyen az bárhol a világban?

Szokták volt mondani, ha egyszer elmennék bármilyen élelmiszert előállító gyárba, és látnám, hogyan készül a kedvenc termékem, bizonyára többet nem ennék belőle.

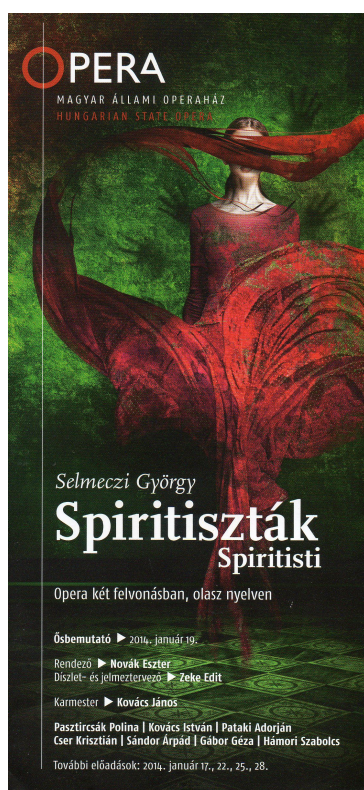
Hát éppen ilyen ez a „kulisszák mögötti” politikai tevékenység, amikor „belelátok” csak az lehet a tanulság a számomra, hogy rettenetesen át vagyok vágva, hogy az orromnál fogva vagyok vezetve!

(Nem is olyan régen láttunk egy filmet: Amikor a fark csóválja..., ami egy 1997-es amerikai politikai vígjáték, amely a sajtó, a hírszolgálatok, TV híradók manipulálását mutatta be, a filmben történt cselekedetek mögött is a politika, illetve politikai érdek állt.)

Most bárki megkérdezhetné tőlem: Miért vagy meglepve, eddig nem tudtad?
De igen! De igen, tudtam, de, amikor így a szemembe mondják, hogy: Birka vagy!
Nagyon rosszul esik!

Tehát a színházban bőgni kellett volna a saját birkaságunkon, a közönség ellenben hahotázott és nagyon jól mulatott!

2014. 01. 22. szerda Selmeczi György: Spiritiszták (ősbemutató)

PERA

MAGYAR ÁLLAMI OPERAHÁZ
HUNGARIAN STATE OPERA

2014. január 22. 19.00 – 21.30
TISZAY BÉRLET 3. ELŐADÁS

Selmeczi György:

Spiritiszták

Opera két felvonásban, olasz nyelven

Libretto: PÉNTEK CSILLA és SELMECZI GYÖRGY
ALEKSZANDR BLOK Komédiáski című műve nyomán

Karmester: KOVÁCS JÁNOS
Rendező: NOVÁK ESZTER
Díszlet- és jelmeztervező: ZEKE EDIT
Koreográfus: TOPOLÁNSZKY TAMÁS
Mozgóképtervező: CZAKÓ ZSOLT,
BALOGH BALÁZS
Dramaturg: MÁTRAI DIÁNA ESZTER
Karigazgató: SZABÓ SIPOS MÁTÉ

II Duca: CSER KRISZTIÁN
Alekszej: GÁBOR GÉZA
Dimitri: HÁMORI SZABOLCS
Desiré: SÁNDOR ÁRPÁD
Colombina: PASZTIRCÁSOK POLINA
Arlecchino: KOVÁCS ISTVÁN
Pierrot: PATAKI ADORJÁN

A Magyar Állami Operaház Zenekara
A Magyar Állami Operaház Énekkara
Az MTF néptánc szakos hallgatói

A Magyar Kultúra Napja tiszteletére az előadás rövid megemlékezéssel kezdődik.

Előre bocsátom, hogy úgy jöttem ki az operából, hogy nekem tetszett, de mégis, maradt bennem némi hiányérzet, lehetett volna jobb is, ötletesebb is, de csak a rendezésre gondolok, mert a Selmeczi megírt egy művet, olyan, amilyen. De ha már bemutatták érdemes lett volna még egy kicsit tovább gondolni.

Vagy nem volt érdemes?

A történet: Hat férfi (bármennyi lehetne) megidézi az „ideális nőt” és mindegyik magának akarja. Búsulnak.

A következő jelenetben egy orosz herceg bálján vagyunk, ahol az orosz klasszikusokból megismert dologtalan gazdagok báloznának, ha nem unatkoznának annyira. Itt ismerjük meg a „kiábrándult költőt”, Desiré-t. Vőlegénye (az első jelentben látott férfiak egyike) Pierrot, oldalán megjelenik „az ideális nő”, Colombina. Nosza, felpezsdül az élet a férfiak érdeklődést mutatnak a nő iránt, a nők nem annyira. Desiré azonnal beleszeret a lányba, több férfítársával együtt körülrajongja.

Az ideális nő, nem ideális módon mindegyik férfival eltűnik több, kevesebb időre, kedves, aranyos, mosolygós, csókolós stb., hiszen Ő az ideális nő. Megérkezik a Herceg és Desirének be kell mutatnia neki, a lányt, sőt át kell engednie a Hercegnek, mert annak is nagyon tetszik. (Ha csapodársága és újabb csalódottsága miatt, Desiré ekkor lőné le „az ideális nőt”, akkor jöhetett volna az utolsó jelenet és megspóroltuk volna a második felvonást!)

A következő felvonásban, szintén az orosz herceg palotájában vagyunk, és a herceg meghívására megérkezik színjátszó trupp, akik előadják a klasszikus szerelmi hármast (a'la Bajazzók), ahol a játék végén a férj megöli a szeretőket. Igen ám, de a hercegnek nem tetszik a befejezés és kéri, hogy játsszák el újra más befejezéssel. Meg is történik, de „kiábrándult költő”, csalódva legújabb szerelmében is, lelövi a nőt.

A színjátékban szereplő színészek ugyanazok, akiket már megismertünk az előjátékban és a bálban, természetesen a színdarabbeli nőt, Colombinát is a „ideális” nő alakítja, aki meghal.

A zárójelenet végén már nem hat férfi ül egy helyben és próbálják megidézni a nőt, hanem végtelen sok férfi vonul át a színen, gondolom, az ideális nőt követik, vagy követnék, vagy keresik, vagy mindezek így együtt, és búsulnak!

Mit akarhatott a Selmeczi ezzel a darabbal mondani? Hogy minden férfi keresi a maga Marilyn Monroe-ját? De, ha megtalálja, akkor sem boldog, mert az ilyen nő csalfa, más is akarja, és ő is akar mást is, akkor inkább ne legyen senkié és haljon meg! Ez utóbbi esetben újra kell keresni az ideális nőt, de ez reménytelen és így az egész egy körforgásos közhely!

(Öreg Muzsáy szerint: A szép nő, közkincs, egy férfi sem foglalhatja le!)

Az opera zenéje pedig csupa idézet: oroszoktól (Csajkovszkij: Anyegin) az olaszoktól (Leoncavallo: Bajazzo, Puccini: A köpeny) és a nagy zeneértők tudják csak, hogy ki mindenkitől. A történet sem új, az említett operák szinopszisait láttunk. (Bár Tatjana nem lehet az ideális nő, mert Ő nem csalfa, éppen ellenkezőleg, igaz viszont, hogy ettől egész életében boldogtalan. Sajnos! Ha más vége lehetne Tatjana és Anyegin kapcsolatának, akkor az, az Anna Karenina történeté válna, de annak sem lett jó vége! Melyik a jobb változat?)

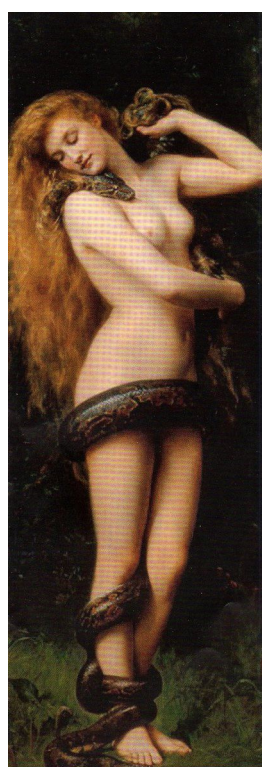
Az est fénypontja az a fiatal kis nőci, aki az „ideális nőt” alakítja: Pasztircsák Polina. Akinek esetleg felkeltettem az érdeklődését, az nézze meg az Interneten, van Home Page-ja a gyönyörű hölgynek, szerepekkel, képekkel, hanganyaggal együtt.

Csodás férfiakat is láttunk, Zeke Edit csodás ruháiba öltöztetve, ezen az estén az Operában. A herceget alakító Cser Krisztián alól csak a fehér ló hiányzott, Kovács István, Arlecchino megformálója pedig, operaénekestől eléggé szokatlan módon, a végig cigánykerekezte betétdarabot, bravó! A Pierrot alakító Pataki Attilán kívül, minden szereplő a legjobbat nyújtotta, beleértve a Kovács János karmestert is, aki az Operaház mindentudó, szorgos kis hangyája, akit mindig elő lehet húzni a sutból, zokszó, vita és ellenkezés nélkül teszi, amit kell, és mindig nagyon jól!

Maradt még a rendezés: Novák Eszter jegyzi. Jó munka, de lehetett volna egy kicsit mozgalmasabb. Továbbá, hogy a hercegi bálban résztvevő sokaságnak, Novák Eszter a tanítványait, a MTF néptánc szakos hallgatóit hívta meg, akik szinte még gyerekek és nincs kialakult felnőtt formájuk. Ezek a lányok és fiúk összekeverednek az Operaház kórusával, a látvány – számomra – elképesztő. Csont sovány lények, éltes donnák és pocakos férfiak között, irreálisan hatnak. Értem, hogy a pasztellszíneket kellett viselniük a bálozóknak ahhoz, hogy Colombinát ki lehessen emelni a tömegeből, és azt is, hogy „az ideális nőnek” kellett a legszebbnek lennie, a többi nő rovására, persze, de talán lehetett volna a színekkel egy kicsit jobban varázsolni.

(Egyébként pedig ezzel az ideális nő elmélettel nem értek egyet, mert ezt az elméletet a férfiak hordozzák magukban, nem a nők. Minden nő igyekszik az ideális nő fogalmát kitölteni, ami nem csak a külső megjelenési formában bontakozhat ki! Nem is beszélve arról, hogy mindenkinek más az ideális. És még, anno volt egy mondás: A Gina Lollobrigidát is unja valaki, pedig ő a világ legszebb nője.)

2014. 01. 23. csütörtök Eötvös Péter: Paradise reloaded (Lilith) MÜPA

2014. január 23., 19.00
Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem

26. MINI-FESZTIVÁL Eötvös Péter: Paradise reloaded (Lilith)

Magyarországi bemutató
A Neue Oper Wien félig szcenírozott előadása

Librettó (Albert Ostermaier drámája nyomán):
Mezei Mari, Eötvös Péter

Lucifer: Holger Falk
Lilith: Annette Schön Müller
Ádám: Eric Stoklossa
Éva: Rebecca Nelsen
I. jós: Avelyn Francis
II. jós: Christina Sidak
III. jós: Anna Clare Hauf
A angyal: Gernot Heinrich
B angyal: Andreas Jankowitsch
C angyal: Michael Wagner

Díszlet, jelmez: Katrin Connan
Fény: Norbert Chmel
Játékmester: Sylvie Gabor
Magyar felirat: Somogyi Dóra Julianna
Rendező: Johannes Erath

MR Szimfonikusok
Vezényel: Vajda Gergely

neue Oper wien

3

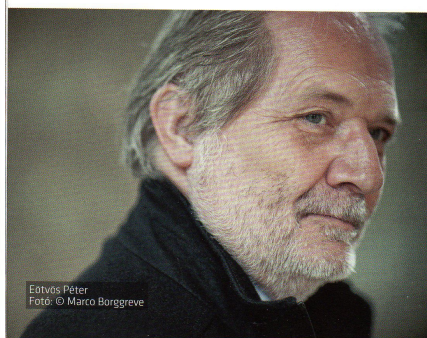
EÖTVÖS PÉTER: PARADISE RELOADED

2014. január 23., 19.00
Bartók Béla Nemzeti Hangversenyterem

26. MINI-FESZTIVÁL Eötvös Péter: Paradise Reloaded (Lilith)

Librettó: Albert Ostermaier
A Neue Oper Wien félig szcenírozott előadása
Lilith: Annette Schön Müller • Éva: Rebecca Nelsen
Ádám: Eric Stoklossa • Lucifer: Holger Falk
I. jós: Avelyn Francis • II. jós: Christina Sidak
III. jós: Anna Clare Hauf • A angyal: Gernot Heinrich
B angyal: Andreas Jankowitsch • C angyal: Michael Wagner
Közreműködik: MR Szimfonikusok
Díszlet, jelmez: Katrin Connan • Fény: Norbert Chmel
Játékmester: Sylvie Gabor • Rendező: Johannes Erath
Vezényel: Vajda Gergely

Eötvös Péter legújabb operáját annak ősbemutatója után három hónappal már a magyar közönség is megismerheti. A mű a német Albert Ostermaier drámájának át dolgozásán alapul, s a fantázia szintjén azzal a kérdéssel foglalkozik, hogy mi lett volna, ha a mi Biblián alapuló kultúránk nem Évát tekintti anyanyának, hanem Ádám első feleségét, Lilithet. A darab vége minden szereplő életében újrakezdést jelent – innen a címben a *reloaded* szó –, ami lehet egy új Paradicsom, de az már nem olyan lesz, mint ahonnan elindultak.

Eötvös Péter
Foto: © Marco Borggreve

Na, most jön a „fekete leves”, tegnap még csak-csak elvöltünk, de mi lesz ma! – mondta az Uram, mikor a MÜPÁ-ba indultunk este. Eötvöst fogunk hallgatni!

Magyarországi ősbemutató, de nem magyar szereplőkkel, hanem a Neue Oper Wien előadásának félig szcenírozott, az MR Szimfonikusok közreműködésével, a MÜPÁ-ban bemutatott előadását láttuk. (Egyetlen alkalommal adták elő Magyarországon.)

Történet: Ádám és Lilith, Ádám első felesége (eddig nem tudtam, hogy volt neki ilyenje) és Éva együtt élnek a paradicsomban. Természetesen női és férfi anygakkal együtt, nincs más dolguk, mint a táplálkozás és szeretkezés. Megjelenítési forma egy kellemes strand, ahol a szereplők bikiniben, zöld gatyában, napszemüvegben léteznek. A két nő rivalizál egymással, de Ádámot nem zavarja, hol az egyik, hol a másikkal fekszik le. Érkezik Lucifer és megmutatja Ádámnak a jövőt. Ádám levonja az összes konklúziót: Nem szabad több embert a világra hozni! Ekkor mind a két nő közli Ádámmal: terhes! Ádám Évát választja, a többi már tudjuk. Hogy mi lett Lilith-tel és az Ő gyermekével, az számomra nem derült ki a darabból.

Utólag jöttem rá, hogy nem az operában kellett volna, hogy kiderüljön számomra bármi, hanem már úgy kellett volna odamennem, hogy mindent tudok, de nem így történt. Mára javítottam a helyzeten és pótoltam a hiányosságomat, nem mondom, hogy mindent, de mostanra többet tudok a Lilith (Lilit) legendáról.

„Lilit a [feminizmusban jelképpé](#) vált és sok női könyvkereskedést és női kávézót Lilit-re kereszteltek. Női keresztnévként is nagyon kedvelt volt. Sokan Lilitben látják a bibliai [Éva](#) ellen-hősnőjét, aki nem vetette alá magát a [patriarchális](#) hagyományoknak.

A Lilit-mítosz szimbolizálhatja a nő önállóságát és a férfiak azon (már a Bibliában is meglévő) próbálkozását, hogy a nőket a magasabb tekintély elvén elnyomják. A pszichológiában Éva jelképezi az anyaságot, a szerénységet, az engedelmisséget, ő pedig az érzékiséget, a szenvedélyt és a szexualitást.” (Internet)

Ami minden mást: zenét, rendezést, kivitelezést illeti (figyelembe véve a tudatlanságomat) az elejét kicsit untam, majd ráhangolódtam, és kibírtam!

Modern zenék esetében mindig arra szoktam gondolni, hogy Mozart idejében sem értették az emberek az újfajta zenét és ma mit gondolunk Mozarról, hogy Ő a „könnyű” zene. Pár száz év múlva ezt a zenét fogják imádni, majd az emberek és nem értik, hogy a 2014-es közönség mit nem értett ezen?

De nagyon jó közönség volt, értették, tapsoltak, éljeneztek.

Az előadás végén, a kijáratnál összeakadtunk a „Döcze mamával” (Ildi osztálytársának mamájával), aki nagy lelkesedéssel kérdezte:

- Na, hogy tetszett?

- Hát ez nekem egy kicsit sok volt!

- Hát az még mindig jobb, mint a kevesebb! Csodálatos előadás volt!

(És értetlenül néztek rám a barátnőjével együtt.)

Természetesen, az a közönség, aki elfárad a MŰPÁ-ba egy ilyen előadásra, az nagyon jól tudja, hogy mire számíthat. Nyilván ismeri Eötvöst, nyilván hallott már Eötvös művet és, de gyanítom, hogy ez a közönség nem egyezik a klasszikus értelemben vett „operába járó” közönséggel. Érdekes, hogy a zenei műfajok között, milyen határvonal (elválasztó) ismerhető fel a közönséget tekintve. Van, aki csak az operát, van, aki csak a könnyű zenét, van, aki csak kamara muzsikát, vagy a szimfonikus zenét kedveli és így tovább.

Nekem ez fura egy kissé, mert például ha a képzőművészetre átvetitem, Michelangelót mindenki elismeri, szereti Leonardóval együtt, de nem szereti Csontváryt vagy éppenséggel Mirót, vagy Schellit, vagy Rodcsenkót. Azaz bocsánat, lehet nem szeretni, de nem elismerni azt nem lehet, mert ezek mind-mind a maguk műfajában világ klasszisok. Hát valahogy így van ez a zenében is!

Részemről „mindenevő” vagyok, abszolút befogadó, mindent imádó! Amikor a Flóra éneklő a kórusban, kínai kereskedő dalát, imádom, amikor a baletten hallgatom a zongorakísérőt, imádom, amikor Leonard Kohent hallgatom, imádom, de jöhet Mozart, Brahms, Selmeczi vagy éppenséggel Eötvös. (Vivaldi, Bach, Beethoven, Liszt, Chopin, Verdi, Wagner, Puccini, Mascagni, Bartók, Kodály, Ligeti, Szokolay, Hidas és még nagyon sokan, pl.: a nagy oroszok, jöhet mindenki, szeretem Őket.)

Hát kedves Olvasó, eddig tartott a január, és vele a januári kultúra is, ugye milyen gyorsan eltelt. Rettenetesen sok kiállítást is kellett volna nézni, de valahogy nem jutott rá idő, pedig mindjárt bezárnak, tehát a hétvégén kiállítást nézni megy a kis csapat, de az már egy következő hónap!

Már nem akartam volna a levelem méretét növelni, de találtam a Facebook-on egy szöveget, amit szeretnék Veletek megosztani, mert nagyon jó szövegnek tartom és szeretném, hogy Ti is olvassátok:

„Azért mi, magyarok, tudunk élni. Az atomerőművünket az oroszok építik, a fasisztáinkat az angolok kergetik, a zsidóinkat, úgymond, a németek deportálták, a fürdőinket a törökök építették, a gyárainkat meg az osztrákok; a zenénket a cigányok találták ki, a földművelést a szlávoktól tanultuk; még Árpád apánkat is a Franco Nero játszotta – minden egyebet pedig a kínaiak gyártanak. Mi meg csak ücsörgünk itt Európa puszta közepén, regionális kultúrfölényt dúdolunk magunk köré, és utáljuk az oroszokat, az angolokat, a zsidókat, a svábokat, a törököket, az osztrákokat, a cigányokat, az összes szlávot egytől egyig, a kínaiakat és azt a buzi, digó Franco Nerót – és egyre a balsorsról siránkozunk, hogy minket itten mindenki bántott, bánt és bántani akar.” (Konok Péter 2014. 01. 26. Facebook)

Üdv Mindenkinek
Ibici